

Recensie “Integrale wijsheid en de toekomst van de spiritualiteit” van Ken Wilber (Uitgeverij Samsara)

Dit boek is een verkorte en toegankelijke versie van het meest recente hoofdwerk “The Religion of Tomorrow” van Ken Wilber. Aan de hand van zijn Integrale Theorie ontwikkelt hij een visie op religie en spiritualiteit van de toekomst. Hierbij bouwt hij voort op inzichten uit de cultuurwetenschappen, antropologie, systeemtheorie, ontwikkelingspsychologie, biologie en spiritualiteit. Hij laat een weg zien hoe je trouw kunt blijven aan je vaak eeuwenoude traditie en tegelijkertijd de grote ontwikkelingen op het gebied van sociaal bewustzijn, neurowetenschappen en technologie kunt integreren in een omvattender raamwerk.

In dit boek werkt hij deze aanpak met name uit voor het boeddhisme. Echter deze is ook van toepassing op de andere spirituele tradities. Hij beschrijft diverse principes aan de hand waarvan een zich holistische vorm van spiritualiteit zich dient te ontwikkelen. Een van die principes is het in de westerse wetenschappelijk traditie beschreven model van meer dan 20 ontwikkelingsstadia van het bewustzijn van de mens, vanaf geboorte tot volledige ontplooiing, van grof tot non-duaal. Een ander principe dat van het belang is in een volwassen spiritualiteit is dat de schaduw en schaduwwerk geïntegreerd wordt. Hier gaat het met name om doorgaans negatieve ervaringen die onderdrukt worden in het onderbewuste. In het oosten is hier weinig zicht op geweest en in het westen kun je dit het domein van de psychotherapie noemen. Daarna beschrijft hij nog 5 uitgangspunten.

Het zijn de bekende ingredienten uit zijn vorige werken, die hij toepast op het thema van dit boek. Voor kenners van Wilber zijn deze principes bekend. De specifieke toepassing, de thematiek van dit boek is vernieuwend en daardoor interessant voor een ieder die zich verder wil verdiepen in een holistische visie op spirituele tradities en die hun visie willen verrijken. Ook inspirerend voor mensen die zich verbonden weten met een traditie en vanuit die verbinding hun horizon willen verbreden en verdiepen, zonder deze los te laten.

Paul Soons